

Valaha a világ legrangosabb filmes díja volt, mára csak silány politikai elismerés

Horváth G. Martin - 2020-09-15 20:09:16

Múlt héten [jelentette be](#) az Amerikai Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia, hogy 2024-től nagyon szigorú feltételeknek kell megfelelnie annak a filmnek, amelyik megpályázza a legjobb filmnek járó Oscar-díjat.

A PC (politikai korrektség) jegyében négy kategóriából kell legalább kettőt teljesíteni. A kategóriák a következők:

1. A vásznon:

a film szereplői között legyen legalább egy főszereplő vagy jelentős mellékszereplő, aki valamilyen faji/etnikai kisebbségből származik
a szereplők legalább harminc százaléka két „alulreprezentált” kisebbségből származzon (ez a nőket, a fogyatékkal élőket és az LGBTQ+ közösséget jelenti)
vagy a film témája, központi története egy ilyen kisebbség valamilyen ügyével foglalkozik.

2. A stáiban:

a film készítői között legalább két vezető szerepben alulreprezentált csoportokból érkező emberek dolgoztak (legalább egyikük nemi, faji vagy etnikai kisebbséget képvisel)
legalább hat másik stábtagnak tartozik nemi, faji/etnikai kisebbséghez
a stáb harminc százaléka valamilyen alulreprezentált kisebbségi csoport tagja.

A 3. és 4. kategóriában ugyanezek a követelmények, csak a marketing és kommunikációs stábra, illetve a gyakornokokra vonatkoznak.

Az Akadémia álláspontja szerint azért szükségesek az új kritériumok, mert csak így lehet hosszútávon elérni, hogy a filmművészet hűen reprezentálja a férfiak és nők, az LMBTQ+ tagok, a színesbőrűek és a fogyatékkal élők, tehát az elnyomott csoportok társadalmi eloszlását.

A 2013-as Oscar-győztes 12 év rabszolgaság című film például minden feltételnek megfelelt volna. fotó: Fox Searchlight Pictures

A kérdés, amit én és velem együtt rengeteg színész, művész, kritikus és más kulturális közszereplő feltesz már csak az, hogy a filmművészetnek tényleg egyetlen feladata maradt, hogy hűen reprezentálja a társadalmi arányokat?

Egyrészt nem gondolom, hogy a világ utolsó megoldásra váró problémája az elnyomott kisebbségek alulreprezentálása lenne, másrészt, ha az is lenne, a művészetnek nem az a feladata, hogy egyetlen ügyért harcoljon, szakmai, esztétikai, innovációs és még sorolhatnám mennyi szempontot figyelmen kívül hagyva.

És ha már a sokszínűség hiánya

A nemi, etnikai és testi-szellemi sokszínűség jegyében éppen az fog kiveszni a filmekből, ami valóban sokszínűvé teszi őket: a változatos korok, változatos történetekkel és üzenetekkel. Innentől kezdve az Oscar-díj nem filmes elismerés lesz, hanem politikai, azon belül is egyetlen politikai székértáboré.

Az ügyel kapcsolatban egyébként Kelemen Zoltán, a szombathelyi Weöres Sándor Színház színésze is erős kritikát fogalmazott meg, többek közt azt hangsúlyozva, hogy a PC, ami annak idején éppen a társadalmi kirekesztés ellen vette fel a kesztyűt, úgy tűnik, egyre inkább válik a kirekesztés fő eszközévé.

Búcsúzóul pedig – a teljesség igénye nélkül – álljon itt pár olyan korszakalkotó film címe, ami az új feltételek mellett nem is nevezhetett volna az Oscarra.

Elfújta a szél

Casablanca

Híd a Kwai folyón

Éjféli cowboy

A Keresztapa

A szarvasvadász

Tűzszekerek

Amadeus

Nincs bocsánat

Amerikai szépség

A Gyűrűk Ura: A király visszatér

Spotlight: Egy nyomozás részletei